

FINANSAL İSTİKRAR RAPORU

Mayıs 2021

Sayı: 32

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI

İdare Merkezi

Hacı Bayram Mah., İstiklal Cad. No:10 06050 Ulus Altındağ Ankara, Türkiye

Tel: (+90 312) 507 50 00

Faks: (+90 312) 507 56 40

Ana Sayfa: <http://www.tcmb.gov.tr>

E-mail: bankacilik@tcmb.gov.tr

ISSN 1305-8576 (Çevrimiçi)

Kamuoyunu bilgilendirme amaçlı olarak hazırlanan bu rapor esas olarak Mart 2021 verilerine dayanarak hazırlanmakla beraber, raporun yayımlandığı tarihe kadar yaşanan gelişme ve değerlendirmeleri de içermekte olup, tüm içeriği ile TCMB Genel Ağ Sisteminde yer almaktadır. Bu raporda yer alan bilgi ve verilere dayanarak verilecek kararların sonuçlarından TCMB sorumlu tutulamaz.

Önsöz

2020 yılında küresel ölçekte yaşanan koronavirüs salgınının seyrine dair belirsizlikler Finansal İstikrar Raporu'nun son sayısından günümüze kısmen devam etmiştir. Diğer taraftan sosyal izolasyon önlemlerinin kademeli biçimde hafifletilmesi ve döneme özgü genişleyici maliye ve para politikalarının desteği ile küresel iktisadi faaliyetteki toparlanma eğilimi korunmuştur. Türkiye ekonomisinde 2020 yılının üçüncü çeyreğiyle başlayan güçlü seyir iç ve dış talep ile desteklenmiştir. Sanayi üretimi kuvvetli bir seyir izlerken, salgın kaynaklı belirsizlikler ve kısıtlayıcı tedbirlerin etkisiyle hizmetler sektöründe kaydedilen toparlanma görece sınırlı kalmıştır. Dış talepteki artış, altın ithalatındaki gerileme ve kredilerde finansal koşullardaki sıkılaştırmanın etkisiyle kaydedilen yavaşlama ile cari işlemler dengesinde gözlenen iyileşmenin önümüzdeki dönemde de süreceği öngörülmektedir.

Salgına yönelik ekonomik tedbirlerle borçluluk seviyeleri 2020 yılından itibaren tüm dünyada artmaktadır. Bu dönemde ülkemizde de gerek hanehalkının gerekse reel sektörün borçluluk oranlarında artışlar olmuş, ancak söz konusu oranlar gelişmekte olan ülkeler ortalamasının altında ve görece düşük seviyelerde gerçekleşmeye devam etmiştir. Reel sektör firmalarının yabancı para pozisyonundaki iyileşme eğiliminin devam etmesi ve kısa vadeli yabancı para borç karşılama oranındaki kuvvetli seyir mali bünyelerinin kur gelişmelerine karşı dayanıklılığını artırmaktadır. Hanehalkı tarafında ise bireysel kredilerde salgın döneminde görülen artış, son dönemde yavaşlamıştır. Söz konusu eğilimin korunması, enflasyon ve cari dengenin sürdürülebilirliği ile makroekonomik ve finansal istikrar açısından önem arz etmektedir. Önümüzdeki dönemde kredi büyüme oranlarının gerilemeye devam etmesi beklenmektedir.

Bankaların ihtiyatlı karşılık politikaları, yüksek sermaye ve likidite tamponları ile güçlü bilanço yapısı sonucunda aktif kalitesi kaynaklı riskler yönetilebilir seviyede seyretmeye devam etmektedir.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası fiyat istikrarı temel amacı doğrultusunda elindeki tüm araçları kararlılıkla kullanmaya devam edecektir. Fiyatlar genel düzeyinde sağlanacak istikrarın, ülke risk primlerindeki düşüş, ters para ikamesinin başlaması, döviz rezervlerinin artış eğilimine girmesi ve finansman maliyetlerinin kalıcı olarak gerilemesi yoluyla makroekonomik ve finansal istikrarı olumlu etkileyeceği değerlendirilmektedir. Sıkı parasal duruş; enflasyon beklentileri, fiyatlandırma davranışları ve finansal piyasa gelişmeleri bağlamında dışsal ve geçici oynaklıklara karşı önemli bir tampon işlevi görecektir.

Bu çerçevede, finansal istikrara ilişkin güncel durum ve görünümle birlikte küresel ve yurt içi makroekonomik gelişmelere yer verdiğimiz Finansal İstikrar Raporumuzun 32'nci sayısının kullanıcılar için faydalı olmasını dilerim.

Prof. Dr. Şahap KAVCIOĞLU

Başkan

İçindekiler

I. Genel Değerlendirme	1
I.1.I Kutu: Finansal Piyasaların Etkin İşleyişine Yönelik Atılan Adımlar.....	4
II. Makroekonomik Görünüm	10
II.1 Uluslararası Gelişmeler.....	11
II.1.I Kutu: İklim Değişikliği Kaynaklı Finansal Riskler ve Çevreci Finans.....	16
II.2 Yurt İçi Temel Makroekonomik Gelişmeler	20
III. Finans Dışı Kesim	23
III.1 Hanehalkı Gelişmeleri	24
III.1.I Kutu: 18 Yaş Altı Kesimin Bireysel Emeklilik Sistemi'ne Dâhil Edilmesi.....	29
III.2 Reel Sektör Gelişmeleri	31
IV. Finansal Kesim	37
IV.1 Kredi Gelişmeleri ve Kredi Riski.....	38
IV.1.I Kutu: Katma Değer, İstihdam ve İhracat Geliri Açısından Ticari Kredilere Bakış.....	47
IV.2 Likidite Riski	51
IV.2.I Kutu: Bankacılık Sektörü Yurt Dışı Borç Gelişimi.....	56
IV.3 Faiz ve Kur Riski	58
IV.4 Kârlılık ve Sermaye Yeterliliği	60
Kısaltma Listesi	64